

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721202741
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3721202741.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. vo veci starostlivosti súdu o toho času plnoletého Y. T., narodeného dňa XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/XXX, X. (do plnoletosti zastúpeného v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L. X., pracovisko L.), dieťa rodičov: Z. T., narodenej dňa XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/XXX, X. a V. T., narodeného dňa XX.XX.XXXX, bytom X., tohto času X. XXX, W., o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 21. apríla 2022, č. k. 11P/48/2021-135 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca k Y. T. s účinnosťou od 01.10.2021 zo sumy 66,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám Y. T..

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 3C/31/2009-22 zo dňa 22.04.2009 v časti o výživnom pre Y. T..

Vo výroku o nedoplatku otca na zročnom výživnom a vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a v rozsahu zrušenia v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k mal. Y. zo sumy 66,- eur mesačne na sumu 150,- eur mesačne od 01.09.2020 do 31.08.2021 a od 01.09.2021 na sumu 200,- eur mesačne, ktoré výživné otec bude zasielať matke vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Zameškané výživné za obdobie od 01. 09. 2020 do 30. 04. 2022 v sume 2 080,- eur súd prvej inštancie povolil otcovi splácať popri bežnom výživnom v splátkach po 50,- eur mesačne až do vyrovnania pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia, čo i len jednej splátky riadne a včas. Týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 3C/31/2009-22 zo dňa 22.04.2009 v časti o výživnom na maloletého Y.. O trovách konania vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že výživné k mal. Y. bolo naposledy upravené rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 22.04.2009, sp. zn. 3C/31/2009 - 22, právoplatným dňa 06.05.2009 tak, že súd (okrem iného) schválil dohodu rodičov, podľa ktorej sa maloletý Y. zveril do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal k povinnosti prispievať na jeho výživu po 66,- eur mesačne od právoplatnosti rozsudku. V dobe tejto úpravy mal maloletý štyri roky a navštevoval materskú školu. Matka pracovala v spoločnosti R. - L., U. X. s čistým príjmom vo výške 639,40 eur mesačne. Okrem maloletého Y. mala vyživovaciu povinnosť aj k dcére B.. Otec pracoval v spoločnosti U., H., W., kde dosahoval priemerný mesačný zárobok cca 764,75 eur v čistom. Mal ešte vyživovaciu povinnosť k dcére B. vo

výške 165,- eur mesačne. Je nesporné, že od tejto doby sa podstatne zmenili pomery na strane maloletého dieťaťa, a to prirodzeným plynutím času, maloletý Y. má sedemnášť rokov, pričom študuje na strednej škole mimo svojho bydliska, čím nepochybne vzrástli náklady na jeho výchovu a výživu. Rovnako aj na strane rodičov došlo od ostatnej úpravy k podstatnej zmene pomerov - obom zanikla vyživovacia povinnosť k dcére B. a došlo k nárastu príjmov - u matky a taktiež u otca maloletého. Matka za obdobie november 2020 - október 2021 dosahovala priemernú mesačnú čistú mzdu vo výške 1.395,24 eur, poberá i čiastočný invalidný dôchodok vo výške 224,70 eur. Otec za obdobie december 2020 - november 2021 preukázateľne dosahoval priemernú mesačnú čistú mzdu vo výške 842,96 eur. Otec maloletého je jediným spoločníkom v spoločnosti intro.pro, s.r.o.. Z daňového priznania spoločnosti intro.pro, s.r.o. za rok 2020 súd zistil, že výsledok hospodárenia pred zdanením alebo rozdiel medzi príjmami a výdavkami je + 14 644,52 eur, položky zvyšujúce výsledok hospodárenia alebo rozdiel medzi príjmami a výdavkami sú vo výške + 600,60 eur, položky znižujúce výsledok hospodárenia alebo rozdiel medzi príjmami a výdavkami sú vo výške 321,00, z čoho vyplynul základ dane + 14 924,12 eur. Vychádzajúc z takto zistených skutočností, prihliadajúc na odôvodnené potreby maloletého preukázaných matkou, ako aj na schopnosti a možnosti otca ako osoby povinnej z platenia výživného, prihliadajúc tiež na skutočnosť, že výchovu maloletého zabezpečuje v súčasnosti výlučne matka, súd prvej inštancie zvýšil výživné na maloletého zo sumy 66,- eur mesačne od 01.09.2020 (od začiatku školskej dochádzky na strednej škole) do 31.08.2021 na sumu 150,- eur mesačne a od 01.09.2021 na sumu 200,- eur mesačne. Súd prvej inštancie nezvýšil výživné v zmysle návrhu matky na sumu 300,- eur mesačne, nakoľko má za to, že suma 200,- eur mesačne dokáže pokryť odôvodnené potreby maloletého a je adekvátne aj majetkovým a zárobkovým pomerom otca, ktorý danú sumu aj s prihliadnutím na jeho ďalšie výdavky dokáže zaplatiť bez ohrozenia vlastnej výživy. Zameškané výživné v sume 2 080,- eur súd prvej inštancie umožnil otcovi platiť v splátkach po 50,- eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 22.04.2009, sp. zn. 3C/31/2009 - 22, v časti o výživnom na maloletého Y.. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 62, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, o trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zvýši jeho vyživovaciu povinnosť na syna Y. maximálne na sumu 130,- eur mesačne od podania návrhu na zvýšenie výživného, t. j. od 01.10.2021. Vytýkal súdu prvej inštancie, že jeho rozhodnutie je nesprávne, predčasné, nezrozumiteľné, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. Podľa jeho názoru z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru, že určil výživné vo výške 150,- eur mesačne za obdobie od 01.09.2020 do 31.08.2021 a od 01.09.2021 vo výške 200,- eur mesačne, aké boli odôvodnené potreby maloletého v rozhodnej dobe, absentuje podrobné zdôvodnenie možností a schopností oboch rodičov. Ďalej poukázal na zvýšenie príjmu matky mal. Y., ktorý sa zvýšil o cca 1 000,- eur mesačne, pričom jeho čistý príjem sa zvýšil cca o 80,- eur mesačne. Súd opomenul v rozsudku spomenúť, že z predložených faktúr za rok 2021 vyplynulo, že boli jeho tržby oproti roku 2020 asi vo výške jednej tretiny predchádzajúceho roka. Ďalej uviedol, že k zmene pomerov na strane jeho syna došlo prirodzeným plynutím času, chodí na stretnú školu, čo sa prejavilo možno jednorazovým nákupom pracovného oblečenia, mesačným cestovným cca 31,- eur a stravným. Matka síce uvádza, že navštevuje rehabilitačné pobyty, naposledy však bol v marci 2018, neberie žiadne lieky, len vitamíny a nevie si predstaviť ošatenie stredoškolača za 120,- eur mesačne a hygienu za 70,- eur mesačne, nakoľko sa so synom stretáva, nič výnimočné nepotrebuje a drahé veci nenosí. Vytýkal súdu prvej inštancie, že určil jeho príjem v apríli 2022 (v čase jeho rozhodnutia) na základe príjmu v spoločnosti v roku 2020, nevyčkal na daňové priznanie za rok 2021, a preto nesprávne zhodnotil jeho príjem. Ďalej uviedol, že súd nebral do úvahy, že má výdavky spojené so živobytím jeho rodiny a najmä dcéry so ZŤP. Čiastka 200,- eur mesačne je preňho likvidačná, nakoľko sa stará o 22-ročnú dcéru, ktorá poberá invalidný dôchodok a matka jej vôbec neprispieva. Jeho čistá mzda bola do apríla 2020 cca 830,- eur mesačne, od septembra 2020 má firma výrazne znížené príjmy, ktoré postačili iba na vykrytie jeho platu 1 100,- eur v hrubom, t. j. 1 500,- eur s odvodmi, daňami a ďalšie bežné výdavky firmy. Súd nedostatočne zvážil podklady pre svoje rozhodnutie a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom matka nepreukázala potrebu zvýšenia nákladov na syna od posledného rozhodnutia, možno len cestovné a strava. Súd tak nepostupoval v konaní cez zásadu rovnosti, aby boli zistené všetky okolnosti týkajúce sa potrieb syna Y., nesprávne aplikoval ust. § 62, § 75 ods. 1, § 77 a § 78 Zákona o rodine, preto je jeho rozhodnutie nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Vytýkal súdu prvej inštancie i tú skutočnosť, že rozhodol o zvýšení výživného spätne, keď matka podala návrh dňa 01.10.2021 a žiadala výživné od 01.07.2020. Napriek

tomu súd prvej inštancie priznal výživné pre maloleté dieťa späťne od 01.09.2020, čo je neprípustné, pretože matka žiadnym spôsobom nepreukázala dôvody hodné osobitného zreteľa a tieto napokon ani súd neuviedol.

4. Matka vo svojom písomnom vyjadrení navrhla, súdiac podľa obsahu podania, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Uviedla, že v júni 2019 sa dcéra odsťahovala k otcovi, pričom až do augusta 2019 platil otec výživné vo výške 66,- eur a 165,- eur a následne 130,- eur mesačne až do júla 2020, od augusta 2020 platí otec výživné na syna 66,- eur mesačne. Ich rozhovory o zvýšení výživného k ničom nevedli, tak sa rozhodla o zvýšení súdnou cestou. Ďalej uviedla, že syn Y. má zdravotné problémy, ortopedické a kardio, sledovaný je od detstva, otec sa o tieto problémy nezaujíma. Poukázala na skutočnosť, že syn si robil vodičský kurz, otec sľúbil zaplatiť polovicu 350,- eur, nakoniec zaplatil len 300,- eur. Zdôraznila, že ich dcéra žije už tri roky s otcom, zvýšené výdavky nemá, nenavštevuje celé roky odborných lekárov, rehabilitácie ani kúpele, má bežné výdavky a poberá plný invalidný dôchodok. Poukázala tiež na skutočnosť, že otec pri svojom pôvodne nižšom príjme a nemalých výdavkoch na štúdium na vysokej škole platil výživné na dve deti 231,- eur mesačne. Otec dlhoročne žije v L., dcéra, ktorá s ním žije, je plnoletá, má ukončené vzdelanie maturitnou skúškou a pracovať kvôli svojmu zdravotnému stavu môže, poberá invalidný dôchodok niečo cez 320,- eur mesačne. Ona dcéru vybavila pracovnú pozíciu pred tromi rokmi, ktorú odmietla, mala sa v L. zamestnať. Podrobne popisovala starostlivosť o dcéru v čase, keď žila u nej, jej odchod zo spoločnej domácnosti a jej súčasné správanie, financovanie, okolnosti vydania auta dcéru, kúpele pre dcéru, uvádzala dôvody rozvodu a pod., ktoré s danou vecou priamo nesúviseli.

5. Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

6. Otec vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky žiadal, aby matka predložila listinné dôkazy o tom, že syn Y. navštevuje robotický krúžok, o nákladoch na lieky 25,- eur mesačne, cestovné 55,- eur mesačne, nakoľko zistil, že mesačník stojí 31,60 eur, ošatenie 120,- eur, 70,- eur na hygienu, ktoré dôkazy nepredložila a nevysvetlila ich. Ďalej žiadal dôkaz o tom, že ho žiadala o zvýšenie výživného od 01.07.2020, ktoré jej súd aj priznal späťne. Uviedol, že za roky, čo s matkou nežijú spolu, komunikujú spolu minimálne, na posledný telefonát si spomína z decembra 2017, kde sa dohodli, že od 01.02.2018 pôjde k nemu žiť dcéra a následne telefonovali spolu 16.10.2020. Žiadna komunikácia ohľadne zvýšenia výživného medzi nimi nebola. Ďalej reagoval na tvrdenia matky ohľadne starostlivosti o dcéru B. a vyporiadania jej vlastníctva, motorového vozidla a financií. Zdôraznil, že sa o zdravotný stav syna zaujímal hlavne čo sa týka očkovania. Synovi z vlastných úspor kúpil na Vianoce 2018 sám počítač. Záverom uviedol, že matka žije s dospelým synom, ktorý nemá vážnejšie zdravotné problémy, môže športovať, behať, hrať sa s rovesníkmi, je učentlivý, v škole má dobré známky, môže matke pomáhať, o chvíľu viesť i motorové vozidlo, ide mu veľmi dobre matematika, o rok maturuje a chce ísť na vysokú školu. On žije s dospelou dcérou, ktorá od narodenia trpí detskou mozgovou obrnou, poberá plný invalidný dôchodok, chodí s oporou veľmi slabo, neprejde viac ako 30, 40 m, doma inak používa invalidný vozík, stravuje sa jednou rukou, zvládne umyť po sebe riad, poskladať prádlo, osprchovať sa. Jej logické myslenie je slabé, strednú školu skončila s problémami, každú prácu robí veľmi pomaly a jej budúcnosť je doživotná asistancia alebo pomoc rodiča.

7. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že syn je od 08.07.2022 plnoletý, študuje na U. v J. B. P., vo 4. ročníku. Dcéra žije u otca v L., má stály príjem - plný invalidný dôchodok, vyštudovala strednú školu ukončenú maturitou a môže pracovať. Pokiaľ by dcéra pokračovala v štúdiu, rada jej prispeje a môže ju o výživné požiadať. Podrobne sa vyjadrovala k zdravotným obmedzeniam dcéry B., k potrebe pomoci a asistencie s tým, že uviedla, že dcéra na domácnosť otcovi prispieva 150,- eur zo svojho invalidného dôchodku a jej prispievala 50,- eur. Pokiaľ ide o náklady syna Y., jeho výdavky nie sú v každom mesiaci rovnaké, niekedy sú viac výdavky na lieky/vitamíny, inokedy na zubára, inokedy na ortopedické vložky alebo topánky, na krúžky, exkurzie, mobil, i cestovné do školy sa líši podľa toho, akým spojom ide. Tvrdila, že komunikácia s otcom je naozaj zlá, ale je nutná kvôli spoločným deťom. Ak otec tvrdí, že sa o zvýšení výživného nikdy nebavili, vedia túto komunikáciu dosvedčiť deti, že platil určitú dobu zvýšené výživné dobrovoľne, na čom boli dohodnutí a potom prestal z vlastného rozhodnutia, keď sa nahneval, že pýtala od neho peniaze na počítač pre syna. Opätovne sa podrobne vyjadrovala k odovzdaniu motorového vozidla

dcére, finančných prostriedkom od otca pre dcéru a pod. Pokiaľ otec tvrdil, že syn Y. má u neho peniaze odložené, tento zoznam syn nikdy nevidel.

8. Ďalšie písomné vyjadrenia k veci podané neboli.

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť s poukazom na § 388 CSP.

10. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sa samé živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine).

11. Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa menia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane maloletých detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom ich odôvodnených potrieb, nákladov na štúdium, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením ich príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ich vyživovacích povinností.

12. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že posledná úprava výživného zo strany otca pre v tom čase maloletého Y. bola vykonaná rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 22.04.2009 č.k. 3C/31/2009-22, ktorým bola otcovi uložená povinnosť platiť výživné pre maloletého Y. vo výške 66,- eur mesačne. Y. mal v tom čase 5 rokov, navštevoval materskú školu, matka dosahovala priemerný čistý mesačný zárobok vo výške 639,40 eur, otec vo výške 764,75 eur. Obaja rodičia mali vyživovaciu povinnosť k dcére B., ktorú otec plnil (do augusta 2019) vo výške 165,- eur mesačne. Citované rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.05.2009, čo znamená, že od poslednej úpravy výživného do rozhodnutia odvolacieho súdu uplynulo 13 rokov. V súčasnosti je Y. študentom 4. ročníka strednej školy v J. B. P., dňa XX.XX.XXXX dosiahol plnoletosť. Je preto nepochybné, že plynutím času viac ako 13 rokov došlo k výraznej zmene pomerov na strane Y. a tým i k výraznej zmene v rozsahu jeho nárokov na uspokojovanie jeho odôvodnených potrieb. Táto skutočnosť nebola medzi rodičmi sporná, spornou zostala výška výživného zo strany otca pre syna Y., keď matka navrhovala sumu 300,- eur mesačne, otec 130,- eur mesačne, súd priznal výživné vo výške 150,- resp. 200,- eur mesačne.

13. Odvolací súd predovšetkým musí zdôrazniť, že výživné pre maloleté/plnoleté dieťa zo strany povinného rodiča nezahŕňa len náklady na stravu a prípadne cestovné, ako sa mylne domnieval otec. Výživné pre dieťa slúži na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv, atď.) ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre správny fyzický a duševný vývoj dieťaťa (vzdelávanie vrátane cestovného do školy, príprava na povolanie vrátane potrebných pomôcok, kultúrne, športové, rekreačné potreby) ako i náklady na bývanie, zdravotnú starostlivosť a pod..

14. Ust. § 231 CSP umožňuje zmenu rozsudku odcudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo naplnenie v splátkach, a to v prípade, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie splátok. Podmienkou pre opakované rozhodnutie súdu o výživnom je zmena pomerov, ktorá je upravená v § 78 Zákona o rodine. Podľa ods. 1 veta prvá tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Dôvodom na zmenu rozhodnutia o výživnom je len podstatná zmena tých okolností (či už na strane oprávneného alebo povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. V zmysle tzv. valorizačnej klauzuly upravenej v odstavci 3 tohto ustanovenia sa pri posudzovaní či došlo k zmene pomerov vždy musí prihliadať na vývoj životných nákladov za celé obdobie, za ktoré sa navrhuje zmena výšky výživného.

15. Vychádzajúc zo zisteného skutočného stavu danej veci súdom prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného pre maloletého Y. bol dôvodný. Predovšetkým na strane

maloletého Y. nastala podstatná zmena pomerov s ohľadom na celkový vývoj životných nákladov od predchádzajúceho rozhodnutia z roku 2009, preto bolo potrebné prihliadnuť na jeho vek (Y. dosiahol plnoletosť v priebehu tohto súdneho konania), jeho štúdium mimo miesta bydliska a odôvodnené potreby oprávneného Y. v čase blízkom plnoletosti (podanie návrhu) i po jej dosiahnutí, kedy má nároky a odôvodnené potreby dospelého človeka nielen na stravu, oblečenie, obuv, cestovné, exkurzie, výlety a pod., ale i na uspokojovanie svojich ďalších potrieb - záujmové krúžky, športové, kultúrne, spoločenské vyžitie ako i prípadnú dovolenku a pod.. V čase podania návrhu na zvýšenie výživného uplynula od predchádzajúceho rozhodnutia, kedy mal Y. päť rokov, doba 12 rokov, do rozhodnutia odvolacieho súdu o výške výživného doba viac ako 13 rokov, pričom Y. je v súčasnosti plnoletý (XX.XX.XXXX nadobudol plnoletosť), je študentom 4. ročníka U. v J. B. P. (mimo miesta svojho bydliska), čím sú v značnej miere zvýšené jeho odôvodnené potreby. Matka deklaruje zdravotné problémy Y. (ortopedické a kardio), užívanie vitamínov, zubné ošetrovania, ktoré si nesporne vyžadujú pravidelné finančné náklady. Niet pochyb o tom, že náklady Y. na uspokojovanie jeho odôvodnených potrieb sa od predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom zmenili niekoľkonásobne, pričom podrobné preukazovanie a porovnávanie nákladov päťročného dieťaťa a dospelého človeka nepovažoval ani odvolací súd v danej veci za významné, nakoľko vychádzal zo všeobecne známych skutočností významných pre toto porovnanie (vek, fyzická vyspelosť a s tým spojené náklady na ošatenie, obuv, stravu, štúdium na strednej škole mimo miesta bydliska a s tým spojené náklady a pod. V konečnom dôsledku ani otec nespochybňoval nutnosť zvýšiť výživné pre syna Y., tvrdil však, že v jeho schopnostiach a možnostiach nie je platenie výživného vo výške 200,- eur mesačne.

16. Pomery otca sa výrazným spôsobom od predchádzajúceho rozhodnutia nezmenili, resp. zmenili sa len čiastočne, dosahuje priemerný čistý mesačný zárobok vo výške príjmu 842,96 eur mesačne, ktorá skutočnosť vyplýva nielen z tvrdení otca, ale aj z potvrdenia konateľa N.. O. za obdobie 12/2020 až 11/2021 (na č.l. 55 spisu), výška jeho zárobku tak nebola ovplyvnená skutočným výkonom obchodnej spoločnosti, v ktorej je konateľom. Otec dlhodobo vykonáva svoju prácu v L., v K. G., kde si prenajíma byt za sumu 24 000,- Kč mesačne, je vlastníkom 2-izbového bytu v Z., kde poberá nájomné, ktoré po odpočítaní nákladov spojených z prevádzkou tohto bytu predstavuje cca 70,- eur mesačne, ďalší byt si prenajíma v obci W. za sumu 215,- eur mesačne. Žije v spoločnej domácnosti s priateľkou a dcérou B., ktoré prispievajú na chod jeho domácnosti, priateľka vo výške 1/3-iny a dcéra vo výške 150,- eur zo svojho invalidného dôchodku. Odvolací súd tak zhodne zo súdom prvej inštancie dospel k záveru, že celkový príjem otca vo výške 912,96 eur mesačne, t.j. schopnosti a možnosti otca ako i jeho majetkové pomery, sú dostatočné na plnenie jeho vyživovacej povinnosti voči synovi Y. vo výške 200,- eur mesačne, prihliadol ku skutočnosti, že otcovi ubudla vyživovacia povinnosť k dcére B. vo výške 166,- eur mesačne (iný záver z obsahu spisu nevyplyva) ako i k majetkovým pomerom otca, ktorý je vlastníkom bytu v Z., ktorý sám nevyužíva, ale prenajíma ho tretej osobe. Navyiac dlhodobý prenájom dvoch bytov otcom bez ďalšieho nie je možné považovať za nevyhnutný výdavok, ktorý otec musí vynaložiť. I odvolací súd musel prihliadnuť na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností a možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Matka v čase predchádzajúceho rozhodnutia dosahovala príjem vo výške 639,40 eur, v súčasnosti má priemerný čistý mesačný zárobok vo výške 1 395,24 eur, poberá čiastočný invalidný dôchodok vo výške 224,70 eur. Jej vyživovacia povinnosť k synovi Y. je čiastočne plnená osobnou starostlivosťou o neho (zabezpečenie bývania, príprava stravy, pranie, upratovanie, a pod) i spoločnú domácnosť, v ktorej žijú, pričom nesporne i ona z svojho príjmu musí prispievať na uspokojovanie jeho odôvodnených potrieb, ktoré nesporne presahujú výživné od otca a ktoré plnenie v konaní spochybnené nebolo.

18. Pokiaľ súd prvej inštancie na základe ním zisteného skutkového stavu zvýšil výživné zo strany otca za obdobie od 01.10.2021 na maloletého Y. zo sumy 66,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne, nemohol odvolací súd jeho rozhodnutiu nič vytknúť, nakoľko odôvodnené potreby maloletého Y. v uvedenom období, v čase jeho maloletosti, i po dosiahnutí plnoletosti uvedenú sumu neprekračujú, táto suma zodpovedá odôvodneným potrebám Y. v čase jeho maloletosti ako i plnoletosti, ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom jeho otca. Vzhľadom na plnoletosť Y. v čase rozhodovania odvolacieho súdu bude otec výživné platiť k jeho rukám.

19. Pokiaľ otec argumentoval, že jeho príjem sa počas roku 2021 výrazne znížil, nakoľko sa znížil príjem jeho obchodnej spoločnosti, odvolací súd konštatuje, že takýto záver z obsahu spisu nevyplýva, nevyplýva z tvrdení otca, ani z listinných dôkazov, ktoré sa v spise nachádzajú. Pokiaľ otec predložil spolu s odvolacím do spisu daňové priznanie za rok 2021 ako konateľa obchodnej spoločnosti N. O. s výkazom 0, odvolací súd môže len konštatovať, že uvedený dôkaz nespĺňal predpoklady pre jeho použitie v tomto súdnom konaní, nakoľko jednak odporoval iným listinným dôkazom v spise, a jednak nebolo osvedčené, že ide o listinu, ktorú otec predložil Daňovému úradu v O.. Odvolací súd tomuto dôkazu neuveril, nakoľko otec sám ako konateľ uvedenej obchodnej spoločnosti preukazoval svoj príjem do novembra 2021 a sám v tejto výške svoj príjem opakovane v konaní deklaroval. Nezodpovedajú tomuto dôkazu ani životné náklady otca, ktorý za byt v L. platí prenájom vo výške 24 000,- Kč (1/3-inu platí jeho priateľka a na 1/3-inu prispieva dcéra B.), ďalší byt si prenajíma v obci W., navrhuje platiť zvýšené výživné pre syna Y. vo výške 130,- eur mesačne, sám musí mať náklady na oblečenie, stravu, hygienu, lieky, cestovné náklady a podobne, preto jeho tvrdenie o nulovom príjme nepovažoval odvolací súd za pravdivé.

20. Pokiaľ otec poukazoval na skutočnosť, že žije v spoločnej domácnosti s dcérou B., ktorá má zdravotné postihnutie, odvolací súd nespochybňuje, že otec musí dcére poskytovať pomoc v súvislosti s jej zdravotným stavom. Z obsahu spisu však zistil, že B. ukončila strednú školu maturitou a podľa tvrdení matky je schopná pracovať (otec toto tvrdenie nespochybnil a pripúšťa, že sa pripravuje na prácu), poberá invalidný dôchodok. Odvolací súd zdôrazňuje, že vyživovacia povinnosť rodičov trvá, dokedy dieťa nie je schopné samé sa živiť. V prípade, že sa jedná o ťažké zdravotné postihnutie dieťaťa, ktoré nenadobudne schopnosť samé sa živiť, napríklad z dôvodu plnej invalidity, vyživovacia povinnosť rodičov bude trvať po dobu celého jeho života (rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 1996/12), čo však v danej veci doposiaľ osvedčené nebolo, keď nebolo osvedčené (takéto tvrdenie neposkytli ani rodičia), že dcéra účastníkov B. nie je schopná sa sama živiť.

21. Matka sa domáhala zmeny rozhodnutia a zvýšenia výživného zo strany otca pre v tom čase maloletého Y. s účinnosťou od 01.07.2020 a súd prvej inštancie jej návrhu čiastočne vyhovel a s účinnosťou od 01.09.2020 výživné zo strany otca pre mal. Y. zvýšil späť, svoje rozhodnutie neodôvodnil.

22. Odvolací súd sa so záverom súdu prvej inštancie nestotožnil a odvolacie námietky otca v tomto smere považoval za dôvodné.

23. Z obsahu spisu vyplýva, že matka návrh na zvýšenie výživného pre v tom čase mal. Y. podala dňa 01.10.2021. Odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle ust. § 77 Zákona o rodine výživné na maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Zákonná podmienka existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre spätné priznanie výživného vyplýva o.i. zo snahy o zamedzenie špekulácie a zneužívania možnosti priznávať výživné pre maloleté dieťa. Sprísňujúca úprava od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t.j. aby návrh na určenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužitie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať i späť. Dôvody hodné osobitného zreteľa bude treba posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 99/2018).

24. Odvolací súd zdôrazňuje, že v danej veci súd prvej inštancie síce výživné zo strany otca pre mal. Y. priznal späť, dôvody svojho rozhodnutia však v odôvodnení svojho rozsudku vôbec neuviedol, tieto nevyplývajú ani z obsahu spisu, keď matka tvrdila, že s otcom o zvýšení výživného rokovala, otec tieto tvrdenia poprel. Odvolací súd neuveril matke, že od júna 2020 do septembra 2021 s otcom komunikovala o zvýšení výživného, žiadne dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia súdu nepredložila ani neoznačila a súd ich v konaní ani sám nezistil. Matka tak v konaní nepreukázala žiadne dôvody, ktoré jej bránili uplatniť zákonný nárok ihneď po tom, ako otec prestal plniť vyživovaciu povinnosť vo zvýšenej miere.

25. Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že otcovi uložil povinnosť platiť výživné pre syna Y. s účinnosťou od podania návrhu na zvýšenie výživného, t.j. od 01.10.2021 vo výške 200,- eur mesačne k rukám syna Y., ktorý dosiahol XX.XX.XXXX plnoletosť.

26. Rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie zmenený, mohol vzniknúť nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od účinnosti zvýšenia vyživovacej povinnosti, ktorého výšku a podmienky zročnosti opätovne určí súd prvej inštancie v ďalšom konaní, za ktorým účelom bol výrok o nedoplatku o zročnom výživnom a súvisiaci výrok o trovách konania zrušený a v tomto rozsahu bola vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Na zistenie správnej výšky nedoplatku na zročnom výživnom je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje možnosti dokazovania na odvolacom súde.

27. Úlohou súdu prvej inštancie bude zistiť, v akej výške otec výživné pre syna Y. platil od 01.10.2021 a následne určí prípadnú výšku na zročnom výživnom do rozhodnutia súdu v danej veci a určí aj spôsob jeho zaplata. Súčasne rozhodne i o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania.

28. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa Exekučného poriadku, a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.